

Schaapherder en profeet

De Arabieren noemden de tijd vóór de islam de "Dzjahiliya" en dat betekent "tijd der onwetendheid". Arabië was inderdaad in de periode vóór de grote profeet Mohammed een zeer achterlijk

gebied. Het grootste gedeelte van de bevolking sleet in de steppen en woestijnen een nomadenbestaan, waarbij onderlinge veten en twisten vaak met kletterend geweld werden uitgevochten. Alleen in de

Chadidza steunde Mohammed en zijn medestrijders bij de verspreiding van het nieuwe geloof

oasen had zich een rustiger landbouwbevolking blijvend gevestigd. Zulks gebeurde vooral in het zuidwesten van het land, waar ook de stad Mekka, de geboorteplaats van Mohammed, lag. Mekka was veeleer een belangrijk handelscentrum.

In deze stad vereerde men toen reeds de Zwarte Steen, die in de kaäba werd bewaard. Van de 5e eeuw af begonnen christelijke invloeden uit Syrië tot in Mekka door te dringen, terwijl tevens het joodse geloof veld won. Volgens de overlevering werd Mohammed in het jaar 570 geboren. De stichter van de islam behoorde tot de invloedrijke stam van de Koe-raijsieten. Als jonge wees werd hij eerst door zijn grootvader en daarna door zijn oom in een milieu van herders opgevoed. Op 25-jarige leeftijd huwde hij de oudere, maar rijke koopmansweduwe Chadidzja, bij wie hij in dienst was. Zijn eerste godsdienstige activiteit dateert van omstreeks 610. Door zijn reizen en zijn contact met vreemde kooplui te Mekka had Mohammed de christelijke en joodse leerstellingen leren kennen. Hij deelde zekere dag mee, dat de aartsengel Gabriël hem tijdens een visioen in een grot van de berg Hira de opdracht had gegeven een nieuwe boodschap te verkondigen. Hij riep de mensen op tot de "islam", dat wil zeggen "de overgave". Hij kwam zelf onder de bedwelmende invloed van zijn oproep en geloofde weldra, dat hij, net zoals Mozes voor de joden en Jezus voor de christenen, geroepen was om zijn volk de waarheden van het geloof te openbaren. Hij voelde zich zelf een profeet. Tot zijn eerste volgelingen behoorden zijn echtgenote en zijn kinderen.

Mohammed bleef echter niet van tegenspoed gevrijwaard: zijn echtgenote overleed en het stadsbestuur van Mekka, dat op de oude eredienst gesteld was, begon tegen hem te ageren. In 622 besloot hij

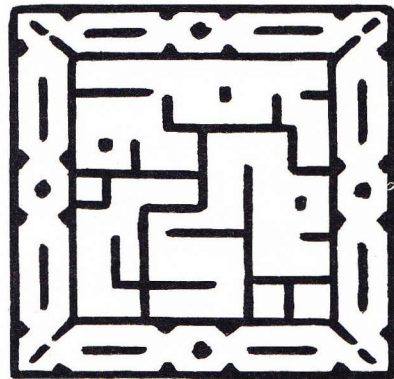
Koefische kalligrafie van de "zegening van Mohammed"

de stad te verlaten en naar de oasestad Yathrib, 350 km meer noordwaarts, uit te wijken. Wij vertelden je reeds, dat deze stad later Medina werd genoemd, de geliefde residentieplaats van de profeet.

De uittocht zelf, de zogenaamde *Hedsjra* of *Hidjra*, was voor Mohammed het begin van zijn groot succes; 622 werd voor de mohammedanen het begin van hun tijdrekening. Toch had Mohammed het aanvankelijk niet zo gemakkelijk. Hij kwam namelijk in conflict met de joden, die aldaar meer dan de helft van de bevolking uitmaakten. Mohammed kwam dan op het idee zijn strijd naar het politiek vlak te verplaatsen. Zo slaagde hij erin de joodse stammen te Medina te onderwerpen of te verbannen. Ook Mekka moest aan zijn macht geloven en met hem een akkoord sluiten. In 630 organiseerde hij aldaar zijn triomfantelijke intocht, alhoewel hij Medina als verblijfplaats behield. Toch werd Mekka geleidelijk het grote centrum van het nieuwe geloof. De kaäba werd "Allahs Huis", dat iedere mohammedaan eens in zijn leven wil bezoeken. Militaire expedities versterkten zijn gezag in verscheidene andere woestijnsteden. In 632 ondernam de profeet nog een laatste tocht naar de heilige stad. Te dezer gelegenheid legde hij de rituele handelingen van deze bedevaart vast. Hij stierf korte tijd nadien te Medina.

Mohammed had ondanks zijn succesvol leven steeds een bescheiden levenswijze gehuldigd. Uitzondering hierop maakte wellicht zijn aanzienlijk aantal huwelijken na de dood van zijn eerste vrouw Chadidzja. Onder deze vrouwen speelde Aïsja nog na zijn dood een belangrijke rol in de wereld van de islam.

Mohammed ligt in de grote Mos-

kee te Medina begraven: daar bezoeken hem jaarlijks duizenden pelgrims, die hem als de grote profeet van de enige, ware Allah vereeren. Mohammed is ongetwijfeld een sterke persoonlijkheid geweest, vol creatieve scheppingskracht, een man met profetische allures, een talentvol leider. Ontelbare mohammedanen dragen zijn naam. Zijn aandenken werd op merkwaardige wijze bewaard, zoals onder meer de kunstenaars deden met de kalligrafische voorstelling van de zogenaamde "zegening van Mohammed".

Spijtig genoeg had de profeet geen bijzondere schikkingen in verband met zijn opvolging getroffen. Dit leidde aanvankelijk tot een conflict tussen Mekka en Medina, maar zijn oude medewerker Aboe Bakr, vader van Aïsja, slaagde erin als kalief de rust te herstellen en zelfs geheel Arabië onder zijn gezag te verenigen.

In de 7e eeuw werden de zwervende Arabieren onder de bezielende leiding van Mohammed, de profeet van Allah, tot de islam, de nieuwe godsdienst, aangetrokken. Mekka en Medina werden de grote centra van waaruit de islamitische invloed zich over de gehele Arabische wereld uitbreidde. Na de dood van Mohammed dreigde de eenheid in elkaar te storten, maar kalief Aboe Bakr herstelde de rust.